

Екологія

СПОСІБ ПРИГНІЧЕННЯ ПИЛОУТВОРЕННЯ ТА ЗАКРІПЛЕННЯ ПОВЕРХНІ ШЛАМОСХОВИЩА ЧЕРВОНИХ ШЛАМІВ

Призначення – закріплення відкосів і пляжів шламосховища за допомогою біологічних матеріалів – дернинних блоків та очеретяних матів.

Галузь застосування – у металургійній промисловості – при зберіганні та знешкодженні відходів у відкритих шламосховищах, а також на збагачувальних фабриках, металургійних, хімічних і рудопереробних підприємствах (уранові, гірничо-добувні комбінати, глиноземні заводи, складування відходів ТЕС, ГРЕС, АЕС, порти).

Опис. Запропоновано спосіб пригнічення пилоутворення та закріплення поверхні шламосховища червоних шламів, який включає зрошення поверхні шламосховища водним розчином сірчаної кислоти з концентрацією 5,0 г/л, при нормі витрати – 1 т розчину на 0,2 га поверхні. Після цього здійснюють задержування обробленої поверхні попередньо підготовленим шаром дернини товщиною 5–7 см на основі травостою, що включає 4–6 компонентів з родин злакових, в'юнкових, гвоздичних і принаймні один компонент з родини бобових. Спосіб також додатково передбачає використання очеретяних матів товщиною 3–5 см.

Запропонований спосіб пилопригнічення застосований на шламосховищі № 1 Миколаївського глиноземного заводу. Польові та лабораторні дослідження показали достатню стійкість запропонованих матеріалів до дії шкідливих факторів (рН: 10–11) та метеоумов (t: від -20 до +40 °С, сніг, дощ, вітер), тобто показали придатність і ефективність щодо закріплення поверхні шламосховища.

Переваги. Реалізація відзначених ознак винаходу забезпечує досягнення переваг, які не можна отримати за реалізації способу найближчого аналогу. Заявлений спосіб передбачає використання біологічних систем для пригнічення утворення пилу, що є екологічно більш безпечним. Ефективність також підтверджується значеннями коефіцієнта вітрового підйому пилу. Запропонований спосіб забезпечує можливість використання у разі необхідності продуктів шламосховища без руйнування захисного шару.

Новизна – один патент України.

Стадія готовності – готовий до впровадження.

Пропозиції щодо співробітництва: продаж патентів, ліцензій, технічної документації; спільне доведення до промислового рівня.

Інструменти і технології

ПАСТИ АЛМАЗНІ

Призначення – для доведення і полірування чорних і кольорових металів, сплавів, неметалевих матеріалів.

Галузі застосування: обробка чорних і кольорових металів, сплавів, неметалевих матеріалів, сталей і напівпровідникових матеріалів; обробка легованих сталей, чавуну, кераміки, металокераміки, твердих сплавів, фериту, сапфіру; обробка скла, напівпровідникових матеріалів, твердосплавного інструменту, волок.

Опис. Алмазні пасти справляють на оброблювану поверхню хімічний і механічний вплив. Вони утворюють тонкодисперсні емульсії, що сприяють більш рівномірному розподілу алмазу в робочій зоні. До складу паст входять поверхнево активні речовини, які полегшують промивку деталей і виводять із зони обробки легкозаймисті рідини, шлаки і стружку, що утворилися в процесі обробки.